

HET EXPERTISEPUNT ONDERSTEUNING BIJ PASSEND ONDERWIJS

Nieuwsbrief: 2 april 2020

Beste collega's,

We hopen dat jullie iets gehad hebben aan de nieuwsbrief van 23-3. Ook nu weer een nieuwsbrief met een aantal onderwerpen die we graag met jullie delen. Over deze onderwerpen kunnen we meer ondersteuning en handreikingen geven, schroom niet om ons hierover te bellen of mailen.

In deze nieuwsbrief:

- Een hart onder de riem...
- Autisme en corona
- Huiselijk geweld en kindermishandeling
- Rouw en verdriet
- Meertalige kinderen in deze bijzondere tijd

Een hart onder de riem...

Het onderwijs is ineens zo anders dan dat we drie weken geleden gedacht hadden. Met elkaar hopen we dat we weer snel de leerlingen van onze school mogen begroeten bij de deur, vooralsnog zullen we langer thuisonderwijs moeten geven. Hoe houden we dat vol? Dat is best een hele klus. En er zullen echt momenten zijn dat we ons daartoe moeten zetten, het raakt ons allemaal. Dat geldt voor mensen die voor de klas staan, even hard als voor hun leerlingen en ouders. Maar ook voor de mensen daar omheen. De IB-ers, teamleiders, conciërges, directies en besturen.

Het is onze opdracht om de moed er in te houden. Helemaal als je, zoals wij, met kinderen en jongeren werkt. We hebben ze te vertellen dat er hoop is, ook als je via de computer les krijgt. Juist nu is dat wat de leerlingen vragen van ons. Hoe doe je dat dan? En hoe zit het dan met je eigen vragen en angsten? En ook jij hebt wellicht veel ballen hoog te houden. Ook jij hebt misschien zorgen over kinderen of jongeren die in je groep zitten. Lukt het je om 's avonds de boel de boel te laten en ergens je rust weer te vinden? En ondertussen moet je ook je eigen gezondheid en die van je naasten in de gaten houden. Ondertussen krijg je misschien te horen dat collega's ziek worden, ouders met corona, kinderen die bang zijn. En wat als...

Het Expertisepunt wil ook voor jou er zijn. Wanneer je behoefte hebt aan een luisterend oor, een gesprek, even meedenken over jouw eigen situatie, neem gerust contact met ons op.

Hoe kun jij voor jezelf zorgen in deze tijd van ballen hooghouden?

- De app Headspace is een mindfulness app. Je kunt zelf selecteren hoe lang je een oefening wilt doen, bijvoorbeeld een paar minuten of wat langer (tot 10 minuten). Er wordt Engels gesproken, maar het is goed te volgen. Zorg ervoor dat je tijdens de oefeningen niet gestoord wordt.
- Spreek thuis met je kinderen duidelijk af wanneer je even niet gestoord kunt/wilt worden. Je kunt dit visueel maken, bijvoorbeeld door een bepaalde ketting (o.i.d.) om te doen. Je kinderen weten dan; je moet proberen het nu even zelf op te lossen. Zeg dit ook als ze toch aanspraak op je doen.
- Plan vaste momenten in om te bewegen. Dat kan sporten in de achtertuin zijn, hardlopen, wandelen, enz. Dit kun je doen met of zonder partner, met of zonder kinderen maar juist ook alleen. Creëer momenten in je agenda waarop je echt even "me-time" hebt.
- Er zijn veel leuke podcasts om te luisteren wat voor veel mensen ontspannend kan zijn. Kies dan iets niet werk-gerelateerds. Leuke podcasts zijn bijvoorbeeld "Echt gebeurd", "de Paulien Cornelisse Podcast", "Bureau Sport Radio", "De moord op Patrick", "Zelfspotcast" en nog veel meer... Een makkelijke app om de podcasts mee te beluisteren is bijvoorbeeld *Overcast* (oranje icoontje met een zendmast erop).

Het Expertisepunt

Mail: mjanssens@hetexpertisepunt.nl

Tel: 06 57261626

www.hetexpertisepunt.nl

HET EXPERTISEPUNT ONDERSTEUNING BIJ PASSEND ONDERWIJS

Autisme en corona

Vandaag is het **Wereld Autisme Dag**.

Juist voor de kinderen voor wie structuur en voorspelbaarheid zo belangrijk zijn, is de huidige “corona-tijd” maar wat ingewikkeld! De vaste invulling van de dag ontbreekt (geen school, geen opvang, geen hulpverlening, etc.) en er is geen absolute voorspelbaarheid te geven over het verloop van deze periode. Ook voor deze leerlingen is het prettig om contact te hebben met een bekend persoon van school. Probeer een vast moment af te spreken waarop je belt, geef van tevoren aan waarvoor je belt en hoe langt het zal duren. Belangrijk: houd je hieraan. Ook kan het prettig voor leerlingen zijn om soms ook buiten schooltijden contact te hebben met iemand van school als ze een vraag hebben.

Als je met leerlingen via beeldbellen contact legt, probeer dan de omgeving zo prikkelarm mogelijk te maken, dus een effen achtergrond, effen kleding en zo min mogelijk accessoires.

Gelukkig is er op internet heel veel waardevolle informatie te vinden die ouders enorm op weg kunnen helpen. Om te voorkomen dat jullie door de bomen het bos niet meer zien, geven we op de website van het Expertisepunt (www.hetexpertisepunt.nl/corona-en-autisme) een selectie van die websites of ideeën waarvan wij denken dat ze waardevol zijn. Tevens vind je hier meer informatie over Corona en Autisme.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Er zijn momenteel veel zorgen over de (mogelijke) toename van huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze tijd wordt gemarkeerd door onzekerheid over de toekomst, maatschappelijke onrust en gezinnen moeten dicht op elkaar leven. Vaste zorgprofessionals kunnen minder bereikbaar zijn, wegvallen of afwezig zijn door ziekte. Voor veel mensen zal deze periode ook financiële stress met zich meebrengen. De gebruikelijke uitlaatkleppen zoals de sportschool, koffietentje en kroeg zullen gemist worden, terwijl deze voor sommige ouders onmisbaar zijn om geen geweld in te zetten als coping strategie voor wanneer ze het moeilijk hebben. In feite vallen alle beschermende factoren die de kans op geweld kunnen indammen nu weg.

Het is daarom heel belangrijk om met de leerlingen en hun ouders in contact te blijven; een wekelijks momentje aan de telefoon met ouders en leerlingen. Wees bereikbaar voor deze gezinnen, via beeldbellen, Whatsapp, enz. Gezinnen moeten het gevoel hebben dat ze in beeld zijn. Vraag naar het welzijn van ouders en leerlingen, hoe ze omgaan met de gevolgen van de coronacrisis, en of ze daarin iets nodig hebben. Laat ze weten dat er aan ze gedacht wordt, dat ze er niet alleen voor staan en dat er ook nu nog steeds hulp mogelijk is. Bespreek gezinnen waarover je zorgen hebt altijd in het zorgteam en overweeg om bij een vermoeden van een onveilige situatie het kind toch op school op te vangen. Heb je een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling? Bel met Veilig Thuis. Heb je behoefte om met iemand te sparren? Het Expertisepunt denkt graag met je mee!

Rouw en verdriet

Leerlingen, gezinnen kunnen op allerlei mogelijke manieren te maken krijgen met rouw en verdriet; het niet kunnen zien van dierbaren als opa of oma, vriendjes, geen knuffel mogen geven, het ziek worden van iemand in je naaste omgeving, overlijden van iemand die je kent. Hoe hiermee om te gaan is in tijden van Corona lastiger, aangezien je er niet fysiek kunt zijn. Hoe beleven kinderen op verschillende leeftijden de dood en verlies van een dierbare? Wat begrijpen ze al? Hoe kun je op een goede manier aansluiten bij je kind/de leerling? Kinderen kunnen allerlei vragen stellen. Wat voor antwoorden geef je? Wat kun je als school aan ondersteuning bieden? Hoe zorg je dat er plek is voor dit verdriet? Wat kun

HET EXPERTISEPUNT ONDERSTEUNING BIJ PASSEND ONDERWIJS

je op afstand betekenen en organiseren? Welke mogelijkheden kun je thuis creëren? Als je hierover meer wilt weten, neem dan contact met ons op. Hieronder wat algemene tips:

- Voor kinderen is een vertrouwde volwassene die liefdevolle aandacht geeft, luistert, en ook (ook al hebben we als volwassenen vaak de neiging kinderen te beschermen) eerlijk en duidelijk is.
- Kinderen zijn gebaat bij (zoveel mogelijk) de vaste structuur en continuïteit. Op dezelfde tijden eten, op de gebruikelijke tijd naar bed, dezelfde rituelen. Dit geeft veiligheid.
- Blijf opvoeden. Stel de gebruikelijk grenzen en probeer dit zo consequent mogelijk te doen. Het geeft duidelijkheid en structuur en dat zorgt voor een veilige omgeving.
- Het is niet erg als je geen antwoord weet, dat mag je ook zeggen. Kinderen stellen vaak vragen die je als volwassene niet zou stellen. Als kinderen moeilijke vragen stellen, kun je doorvragen: "Wat denk je zelf?". Vaak blijkt dat ze zelf al een antwoord bedacht hebben.

Meertalige kinderen in deze bijzondere tijd

In januari 2020 was de opkomst bij de workshop over meertalige kinderen met een taal-/leerachterstand groot. Want ga er maar aan staan als leerkracht. Denk bijvoorbeeld aan die ene Syrische leerling die nog niet zo lang op school zit en nu thuis nauwelijks aan het huiswerk gaat en vooral rekenen laat liggen. Sta dan even bij het volgende stil:

- Kinderen hebben zeker 2 jaar de tijd nodig om aan onze taal te wennen en zich deze eigen te maken. Rekenen gaat ook over taal...
- Vanaf de leeftijd van 3 jaar duurt het ongeveer drie maanden voordat het kind een 2^e taal begrijpt, 2 jaar om er een gesprek in te voeren en 5 tot 7 jaar om in de 2^e taal te gaan denken.
- De kinderen missen op dit moment input van de leerkracht die begrippen inhoudsvol maakt en extra uitleg geeft en aansluit bij wat een leerling wel weet.
- Het is essentieel dat tweetalige kinderen ook gestimuleerd worden in hun moedertaal. Het is belangrijk dat ouders weten dat ze thuis gerust in hun eigen taal mogen spreken met hun kind. Zeker als dat ook hun beste taal is! Communicatie gaat achteruit als ouders proberen tegen hun kinderen te spreken in een taal die ze onvoldoende beheersen.

Dat betekent voor deze leerling eigenlijk dat je datgene los moet laten waarin je op dit moment geen begeleiding kunt geven. Ervaring vanuit interventie op scholen leerde al dat meertalige ouders die hier nog maar kort zijn, zelf de Nederlandse taal nog onvoldoende of niet beheersen. Soms hebben ouders zelf ook weinig onderwijs gehad in hun thuisland. Ze kunnen daardoor het goed bedoeld meegegeven en opgestuurde thuiswerk waarschijnlijk niet omzetten in hun eigen taal. Daardoor kunnen ze hun kind vaak niet de extra uitleg geven die het nodig heeft.

Natuurlijk kunnen we ook voor de meertalige kinderen wel veel betekenen in deze onrustige tijd! Denk aan:

- Het maken van een dagschema (met symbolen) zodat het dagritme duidelijk is.
- Op een andere manier sommen maken, die ouders wel samen met haar kunnen doen.
- Nadenken over de interesses van de leerling. Hoe kun je aansluiten bij de omstandigheden van nu? Is het bijvoorbeeld een buitenkind?

HET EXPERTISEPUNT ONDERSTEUNING BIJ PASSEND ONDERWIJS

- Werk waar nodig met concreet materiaal en met bijvoorbeeld instructiefilmpjes waarin iets wordt voorgedaan. Een voorbeeld uit de praktijk: op een school neemt een juf iedere week een bak-vlog op. De kinderen uit haar klas vinden het geweldig. Er is niet veel taal nodig, en de juf doet voor, zij doen na. Ze doen hiermee een leuke (succes)ervaring op
- Er zijn nu extra kinderprogramma's op NPO. Mogelijk is er een programma waar de leerling graag naar kijkt? Deze zijn educatief en daarvan leren ze ook! Ouders kunnen mogelijk meekijken en in hun eigen (en vertrouwde) taal uitleg geven.
- Stel een lijst op van doe-activiteiten die aansluiten bij een bepaald thema; bolletjes poten, zaadjes zaaien (tuinkers geeft snel effect), bak- en kookactiviteiten met eieren, enz. Voeg ook een woorden-/begrippenlijst toe rondom dit thema. Wellicht kunnen rekenactiviteiten hierbij aansluiten? Zoals; bolletjes tellen, aantal schepjes zand afwegen, met een litermaat water toevoegen.
- Tot slot.... Er wordt door iedereen zo hard gewerkt voor onze leerlingen! Mocht je nog ergens een momentje over hebben, kijk dan een op onderstaande site. En schroom niet om advies te vragen als het gaat om het ondersteunen van meertalige leerlingen!
<https://kletsheadspodcast.nl/2019/12/19/hoe-ga-ik-om-met-meertalige-kinderen-in-mijn-klas-aflevering-6/amp/>

We zullen de komende weken regelmatig informatie sturen over thema's rondom leren en gedrag en proberen actief met een ieder in contact te blijven om te horen wat er nodig is. We wensen jullie allen veel sterkte en positieve kracht toe in deze onzekere tijd.

Pas goed op jezelf en elkaar,

Het team van het Expertisepunt